

מסורת הש"ס

(א) [לעיל נב, ז] ז"צ קמ.,
(ג) [שם קנא, ז]

מוסף רש"י

ויתורמים מבקשין
 כתרובת אדם. ענו
 שמתחת האחת מרובה, אל
 אם חסין שות פעמים
 אחת חסין רעים וזני
 האחת מועטין ואינו
 חסין מבקשין חסות
 המן תחלקין ציטין וזני
 השני יתקון לא חסות
 זני. וזני עליהם
 מכת חסין חסות
 שחבוב זה חסות זני
 דרכין ידיוזין רע מועיל
 זני יתון קטן במתקין
 כו' (ועל כו') היה שם
 מותר דריג. על שמי
 המנוה, שמתקין זה
 נהלה לזורחית, אלו
 וזולין כתרובת אדם
 ואלו גוטיילן כתרובת
 אדם. אכן לאו תולקין
 בשם למען תוללותם,
 דנמקסו ממקדלה
 לזורחית לא תקון רע
 (שם) כסילוד אלו רבוע
 דמא. קון שמכאיל וזין
 יאילת אל יכיר נר דעיט
 עריו (ורשב"ם כו' קא).

תוספות רי"ד

אמר מן וזרע משמי
דריפ' [לכתבת] א' בחיור
וא' בחמור [ל' כתובת
בני דכרין וכתובה נעשה
מותר לכתבה] פ' וכל
מלך ב"ח דהו' מותר
שאם מתו שתייה בחיור
באו בעיניה של שתייה
ליטול אלו כתובת אמן
ואלו כתובת אמן ויש על
אביהן [ב"ח] אלא ינבה
אין ואלו [יטלן] [יטלן]
כתובת אמן אין שם מותר
דינר אמר' שמה שגבה
הוא דריית מותר
והוא וריתא אביהן של
לד הבנים מוטל לפרוע
חוב אביהן כמקום אביהן
וחכ' אמר' בנפ' אדפילו
מלך אין כתובה נעשה
מותר לכתבה מודה הוא
דבעי חוב נעשה מותר:
דנפ' שם שיהי נשי ב' מה
נשים ומתו ואח"כ מה הוא
והיתומים במקשים כתובת
אמן ואין שם אלא דב'
כתובת חלוקת בשוה ה'
שם יתר ידני אלו נוטקין
כתובת אמן ואלו מותר
כתובת אמן. ואם אמרו
היתומים אין דני מעלין
לד הנשים יתר דני מעלין
שיטלו כ"א אין שומעין
לדא שמית את
הנשים כבד' ד' נכסים
בראו אינן כמכחוח
נשי אצ"פ שיש שם
נכסים שאין אלו תאוריות
אינו כלום ד' שיהיה שם
נכסים שיש אלו תאוריות
יתר על' כתובות ידני
פ' ומתו שתייה בחיור
ורישתו דאח"כ מה הוא
והיתומים במקשים כתובת

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

דיינר מקרקעי קמפּלג: אי צײַן האָר מוטר שײַט שׂט
כתובות ודינר מקרקעות והבא דליכא מוטר דינר אלא מטלטלי
מש״ה אמר ת״ק דאין בני ראשונה נוטלין ואמר ר״ש למימר הואיל
ויש מוטר דינר כל דהו שקלי: **ומר סבר אפי׳ ממעבדי.** ר״ש

סָבַר חוֹב הוּא מוֹתֵר: ה"ג אִי הִי
ר"ש אֹמֵר אִם יֵשׁ מוֹתֵר דִּינֵר.
וּבִדְרִימָא קֹאֵי הוּאִיל וּבִדְלֵיכָא מוֹתֵר
מִקֻּמָּתָא לֹא אֵלֶּא שְׁמַשְׁעֵבֵד ור"ש
לְקוּלָּא קֹאֲמֵר הִיא אִיבְעִי לֵילָא לְמִימֵר
הוּאִיל יֵישׁ שֶׁ מוֹתֵר דִּינֵר אֵלּוּ מוֹתֵר
כ' ור"ם אִיפּוֹךְ. פִּירוּשׁ אֵלּוּ דְפִשְׁטִין
בְּפִלּוּגִמֵּיהוּ אִיפּוֹךְ וְאִימָא בִּזְיוֹן בְּנֵיהּ
שֶׁל ו' דְּקֹאֲמֵר ת"ק אֲבָנִי רֵאשׁוֹנָה קֹאֵי
וְקֹאֲמֵר דְּשָׁקְלִי כְּחוֹבֹת בְּנִין דְּכִרְוִין
וְחֵמָא ר"ש לְמִימֵר אִם יֵשׁ שֶׁ מוֹתֵר
דִּינֵר כּוֹלֵם נוֹטְלִין וְאִם לֹא אֵלֶּא
פְּחוּת מְדִירֵי שֶׁ חוֹלְקִים בְּשׂוֹה: וְהָא
פ"ק דְּמַתְנִי. דְּקֹאֲמֵר ר"ש עֲלִינָא
אִפִּי שֶׁ שֶׁם נִכְסֵים שָׂאִין לֹהֵם אַחֲרִיתוֹת
אִינֵם כְּלוּם: דִּינֵר קֹאֲמֵר. דְּקֹאֲמֵי
הִיא שֶׁם יֵתֵר דִּינֵר כ' וְת"ק דְּמַתְנִי
הוּא ת"ק דְּבִרְיִמָּא: אֵלֶּא כִּי בִּנֵי מְרִי
לִישְׁנֵי קֹמָאִי. דְּזִינֵר מִקְרַעְיֵי אִו
דְּזִינֵר מַשְׁעֵבֵד: וְאִיפּוֹךְ. מִרְיוּתָא
וְהִסְתֵּן מִשְׁעֵבֵד בְּנֵיהּ שֶׁל רֵאשׁוֹנָה גַם
הוּא נוֹטְלִין כְּחוֹבֹת אֲמֵן מִשּׁוֹם תִּנְיָא
בְּנִין דְּכִרְוִין וְעַ"ג דְּלִיכָא אֵלֶּא מוֹתֵר

דינר מטלטלי או משעבדי ואתא ר"ש
למימר אס יס מותר דינר מקרקעי
ובני חרי אלו וטולין כו' והשתא דר"ש
לחומרא ולא שייך לאתובי הואיל ויש
סם מבעי ליה: **ואנא ידענא כו'.**
דאי צסתיהן צביוו דטרויהו צבורת
צנין דכרין אתו לא מזי למימר כתובה
נעשית מותר לחצרתה דהא ללו
פריעת חוב הוא ואי הכא לא צעינן
מותר היכא איתקן: **דלאו צס ירושה.**
ולכא למיחש לאינצוי דהא לית לה
צנכסס כח אלא כתובת אמה ובני
שתיס הראשונות שהס זכרים וצאס
לירש יס צהס שכתובת אמנ גדולה
משל צצרתה ואומרים טלו כתובת
אמכס צנין דכרין ואזי טעול כתובת
אמנו וצי משוס דליכא מותר דינר
הרי פרענו צין שנינו הכתובה
השלישית והיא נעשית מותר לשתיס
צצביוו ומריצה אין כאן דללו ואלו
צצבורת צנין דכרין וטולין הכתובות
זוו שנטלה משוס חוב אין לה לריצ
שהרי אינה יורשת מוטל לומר אחס
יורשס הכתובות יתר על החלוקה:
יחוש לאנצוי. שיכול לומר צנה של
זו צעלת חוב אחס למה תירשו את

אבא יותר ממני שאתם באים ליטול את
מזקנים רחוקים אמן. שכתובת אמן
כשאר כל ירושה לפי הגולגולות: אם את
כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה
אזיהם אחר מות אזיהם ולכשתפול
מוחזקין צדן כזר יש כאן מותר ד
שחלו קודם ששמו צד צד: כזר
ויולן פייסיהם. לזרש כתובת הגדול

וּמַר כִּבְר אִפִּי מִמַּלְאָכָא
דִּינָר כִּיּוֹן שֵׁשׁ שָׁס
וְיִלְדַּעְדִּיפָא מִינָה פֶּרִיךְ :
וְהִשְׁתָּא צַעִי לְמִימָר דְּלֶרֶס ו

והכא בדינר מקרקעי קמפילגי מר סבר
מקרקעי אין מטלטלי לא ומר סבר אפילו
מטלטלי ומי מצית אמרת הכי והתנן ר"ש
אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות
אינן כלום עד שיהא שם נכסים שיש להן
אחריות יתר על ב' כתובות דינר אלא הכא
בדינר משעבדי קמפילגי מר סבר מבני חורין
אין ממשעבדי לא ומר סבר אפי' ממשעבדי
אי הכי ר"ש אומר אם יש שם מותר דינר כיון
שיש שם מותר דינר מיבעי ליה אלא בפחות
מדינר קמפילגי מר סבר דינר אין פחות מדינר
לא ומר סבר אפילו פחות מדינר והא ר"ש
דינר קאמר וכי תימא איפוך ת"ק דמתני' נמי
דינר קאמר אלא כי הנך תרי לישנאי קמאי
ואיפוך אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא
הלכתא אחת בחייו ואחת במותו יש להן
כתובת בנין דכרין וכתובה נעשית מותר
לחברתה בשלמא אי אשמעינן אחת בחייו
ואחת במותו יש להן כתובת בנין דיכרין ולא
אשמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה הוה
אמינא אי איכא מותר דינר אין אי לא לא אלא
לישמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה ואנא
ידענא משום דאחת בחייו ואחת במותו יש
להן כתובת בנין דכרין אי אשמעינן הכי הוה
אמינא כגון שנשא שלש נשים ומתו שתיים
בחייו ואחת במותו והך דמיתא לאחר מיתה
יולדת נקבה היא ולא בת ירושה היא אבל
אחת בחייו ואחת במותו והא דלאחר מיתה
יולדת זכר היא אימא ליחוש לאינצויי קמ"ל:

מתני' ^אמי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואר
כתובת אמן ואין שם אלא שתי כתובות חולל
אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת
מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטילו כ
שמין את הנכסים בבית דין יהיו שם נכסים ב
אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלו
אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: **גמ'** ^בת"ו
שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נו
בשוה: ^גפשיטא ימרוכין ונתמעטו כבר זכו בהן
דינכסי דבי בר צרצור מועטין ונתרכו הוו וא
זילו פייסינהו לא אשגחו אמר להו אי לא מפ
דלא מבדע דמא שדרינהו לקמיה דרב נחמן אפ

בצבא אחמס יתר על החלוקה אם נטלתי אני כתובת אמי לא
רובה משל חצרתה ואומרים בניה כתובת בנין דכרין נטול
ורו יסומים. בני הכתובה הגדולה: הרי אלו מעלין על נכסי
שם מותר דינר ונטול כתובת אחס: היו שם נכסים ב
יהיה שם מותר דינר בשמי הירושות: אינן כצמחוק.
נר: גבר' מרוצים. בשעת מיתה ואילו שמאום בזה
לו צה. יורשי כתובה הגדולה לזכות בצבאות אחס
שם סילוף דלא בעז דמא. חוד שאינו מוילל דם

ציא.

ומר כר אפ' מטל'. פי"ר"ש וקשה לי אם יש שם מותר דינר כיון שיש שם מותר דינר מיבעי ליה כדפריך בסמוך ויזיל דעדיפא מניה פריך: **אלא** הכא בפחות מדינר קמיפלגני. וזהו שכתבנו בעי למימר דלר"ש ודאי סגי בפחות מדינר ותימא א"כ הדרא קשיא לדוכתיה אם יש שם כיון שיש שם מיבעי ליה: **וב' תיבא איפ'.** פי"ר"ש וזנייה של זו דקאמר מ"ק אבני ראשונה קאי משמע מתוך פירושו דל"ג לעיל באים צניה של זו לאחר

מיתת אמן דמשמע צהדיא דלחצי שניה קאי אלא גרס בניה של זו לאחר מיתה וקשה דכלל הספרים גרסין קאי ועוד אי צבני ראשונה קאי מה לו להזכיר לאחר מיתה פשיטא דצאין דקאמר לאחר מיתה דהא מתה קמני ועוד קשה לי דהואיל וצני למימר איפוך הוה ליה לאסוקי פלוגמיהו צכתובה נעשית מותר לחברתה ועוד גרסין צפירה ר"ח צהדיא צאין בניה שם צנייה לאחר מיתה על כן פ"י ר"ת אצני שניה קאי לעולם ואיפוך סברתיהו דת"ק דאמר צאין צני שניה ולוקחין כתובת אמן והראשונים אין להם כשאין להם מותר כלל אצל אם היא שם מותר אפילו דכחות מדינר י"ש ס"ס כתובת צנין דכרין ואחא ר"ש למימר דוקא אם יש שם מותר דינר ומדריש שמעון כמעט לת"ק דמדקדק א"ס י"ש שם משמע דלקדק דברי ת"ק כשאין שם מותר כלל קאמר דוקא: **ב**י הגך תרי לישיני קמאי ואיפוך. וכדפרישית דת"ק אמר צני שניה וצנין ולא צני ראשונה כשאין שם מותר כלל אצל ממטלטלי או ממשעדי נוטלין ואחא ר"ש למימר דוקא דינר מקרקעי וצני חרי:

חוש לא ינצויו קמ"ל: שתי נשים ומתו ואחר כך מת הוא ויתומים מבקשין ללא שתי כתובות חולקין בשוה ^זהיה שם ^חמותר דינר ואלו נוטלים כתובת אמן ^טאם אמרו יתומים אנחנו פה דינר כדי שיטלו כתובת אמן אין שומעין להן אלא דין יהיו שם נכסים בראוי אינן כבמוחזק ^יה"ש אומר להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן כתובות דינר: ^{יא}גמ' ת"ר לזו אלף ולזו חמש מאות אם יש אין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואם לאו יחלקו ונתמעטו כבר זכר בהן יורשין מועטין ונתרבו מאי ת"ש מועטין ונתרבו הוו ואתו לקמיה דרב עמרם אמר להו אמר להו אי לא מפייסיתו להו ^{יב}מחינא לכו בסילוא ו לקמיה דרב נחמן אמר להן יכשם שמרובין ונתמעטו זכר

נַעֲלַתִּי אֵינִי כְּחוֹמַת אֲמִי לֹא מֵחֲדָי יִרְשָׁתִּי אֲלֵא מֵאֲמִי: **מִתְנִי' וַיּוֹסִיפוּ**
הָיָה כְּחוֹמַת בֵּינִי דְרָקִין נִטּוּל וְכֵן אֲתָם וְהִסָּאֵר נִחְלָק: חוֹלְקִין צָשׁוּ.
הָרִי אֲנוּ מַעֲלִין עַל נִכְסֵי אֲבִינוּ. מַעֲלִין דְּמִיָּהן לִקְבֹּל עֲלֵינוּ צִיּוּק
אֲתָם: הִיוּ שֶׁם נִכְסִים צָרָאוּ. שְׂרָאִיָּה לִפְּסוֹל לֵהֵם יִרְשָׁה מֵאֲדָנִי
הִירִשְׁוֹת: אִינִין כְּכַחוּק. אִינִין נִחְשָׁבִין עֲכָשׁוּ לִהְיוֹת כְּאִילוֹ הֵן
הָרִאִילוּ שְׁמָאוֹם בְּזֹאתָה שַׁעָה הָיָה שֶׁם מוֹתֵר דִּיעֵר: **וְנִסְמַעְטוּ.**
הָלִצוֹת בְּכַחוֹתָם אֲתָם מִשַּׁעַת מִיָּתָה שְׁהִיָּה שֶׁם מוֹתֵר דִּיעֵר:
מִזֶּה שְׁאִינוּ מוֹצִיָּא שֶׁם בְּזוּהָב צָבִשׁ. לְלוֹמֵר שְׁמָתָה וְגִדּוּ:

עין משפט
נר מצוה

ו א ב מ"י פ"ט מהל'
אישות הל' ג סמג עשין
מה טוש"ע אה"ע סימן
קיא סעיף ב:
ז ג מ"י שם הל' ה טור
שו"ע שם סעיף ה:
ח ד טור שו"ע שם ס"ג:
ט ה טוש"ע שם סעי' יד:
י ו ז מ"י שם הלכה ה
טוש"ע שם סעיף ה:

תוספות רי"ד (המשך)

אמן כבוד". וכוונתו שהיה
 כתובות א' גורלות מחברות
 אחרות בכלל הנכסים שהיה
 בידין אלא שרש שתי
 הכמות יורשת איתן לפי
 גולגולות דאורייתא אלא חלקן
 נשאר יורשה דאורייתא
 כדאמר' טעמא לעיל בפ
 יורה דמבוקס ומירקא
 ונרשה דאורייתא. לא תקנו
 רובנן וכל שרש על שם הנא
 תבנות ינא' א' דקיימי'
 ביה יורשה דאורייתא לא
 נוסטלין כתובות אמן ואילו
 גולגולות כתובות אמן ואחרו
 הדנינו או ש' א' ש' יורש
 חלקן לפי גולגולות אלא
 אמור היתומים הרי אנן
 מעלים על שם בנינו ר' און
 יורנו א' ש' וסמנין חלק אלא
 שמא את הנכסים כבד'
 טעמשה שמת אבין וכל
 שיתחלקו הנכסים כשהו
 כפי גולגולות אלא היה שם
 נכס בירושא שראוי ליפול
 להם יורש מאבי אבין אלא
 אחרי מות אבין ועם
 אחות אבין כמחזוק דבני'
 מות אבין כנכסים איתן
 שמת אחרינן מחזוק אבין
 באבותו מותר ור' ש' סבר
 דאפי' מותר מטטלין לא
 היה מותר דעל שרש מותר
 דינן במקצוע דכי היכי

וכתובת בניו לא יביטו
 ממסלולי אלם ממקדק
 אבל ת"ק סבר דבכל מיד
 וקצמיי יורשה דאורייתא
 ופ"ק מסלולי ה' ומותר
 וכן ה' כר"ש יחיד
 ורובם ה' לרבים: ח"ל
 ושל ושל ו' ה' מותר.
 אש"ש מותר דנר אלו
 ונטולין כתובת אמן ואלו
 שנטולין כתובת אמן ואם
 לא חלקת שוה (ל) פ"י
 ואם שבת מיתה אבין
 ה' מרבים ויה' שם מותר
 וינר קודם ששמואלו ב"י
 והחולל נתמעטו ועכשיו
 שבת ביותן אין שם
 מותר דנר כלל וכו' וירושם
 מרובים לישול כתובת
 אמן. מרובים מתרבו
 פ"א שעת מיתה אבין
 לא היה שם מותר
 וקודם שבאו לגבות ולשום
 ב"ה תקורו ויש חכם
 מומר מאי ת"ש דנכס
 דבי כר צרצור מועטין
 מתרבו ה' אתו לקמי'
 ויה' אל' כשם שמואל
 ויה'

(א) אולי חסר כאן ו"ל פשיטא מרובין ונתמעטו כבר וזו בהן יורשין פי' אם בשעת וכו'.